

Bản thân Tổng thống Trump chỉ là hiện thân đày đọa nhất của các xu hướng và tình cảm đã âm ỉ ở Mọt mọt thời gian. Mọt đang ngày càng trở thành một quốc gia “bình thường”, một dân ý thực sự chấp nhận ngoại lệ và sự mạnh mẽ của họ - một khuyến khích đã đặt nền móng điếm trong một thập kỷ dài sau khi Chiến tranh Lạnh kết thúc.

Việc Trump rời bỏ thỏa thuận Iran cho thấy cách thực ra quyết định chính sách đi

ngôi v c b n đã thay đ i sau n m 2008.

Quy t đ nh c a T ng th ng M Donald Trump rút kh i K ho ch hành đ ng chung toàn di n (JCPOA) (hay còn g i là Th a thu n Iran) vào ngày 8/5 v a qua đã làm đ y lên m t lo t suy đ oán đ y gi n đ gi a các h c gi và chuyên gia v tác đ ng c a đ ng thái này. Có nhi u bi n s đang di n ra. Các đ ng minh châu Âu c a M đ u c m th y b t an, trong khi Israel, Các ti u v ng qu c Ar p th ng nh t (UAE) và Saudi Arabia đã chào đ n tuyên b này trong h n hoan. Ng i Iran thì gi n đ , nh ng n n kinh t c a h đang trong tình tr ng t i t , ph n l n là vì h đang b d n m ng Syria. Nga m t m t có th h ng l i t quan h r n n t xuyên i Tây Đ ng đang đ n b c l và giá đ u t ng đ t bi n; m t khác, h ph i đ i m t v i vi n c nh b m c k t trong m t cu c xung đ t công khai gi a Iran và Israel Syria, v i s ph n còn ch a ng c a nhân v t y nhi m quý giá c a h là Assad, ng i mà Nga đã đ u t quá nhi u máu và c a c i. Bên l c a toàn b nh ng đ i u này là T ng th ng Trump, theo t t c nh ng thông tin thu th p đ c, đang th ch thú v i tính khó đ oán c a chính mình.

Tác gi s đ l i nh ng tiên li u c th v cái k t c a câu chuy n này cho nh ng tâm h n gan đ và chuyên nghi p h n. Tuy nhiên, th t thú v khi quan sát quy t đ nh t b JCPOA trong m t b i c nh l ch s r ng l n h n. Tác gi cho r ng nó cho th y vai trò m i c a M trên sân kh u th gi i – v i t cách là m t bên tham gia “th t th ng” – đã đ c c ng c. ây không đ n gi n là k t qu c a vi c T ng th ng Trump lên n m v trí cao nh t, hay b t k s n ph m nào c a ý th c h theo ki u Trump, dù hi u theo cách nào. B n thân T ng th ng Trump ch là hi n thân đ y đ nh t c a các xu h ng và tình c m đã âm i M m t th i gian. M đang ngày càng tr thành m t qu c gia “bình th ng”, m t đ n ý th c v ch ngh a ngo i l và s m nh c a h - m t khuynh h ng đã đ t đ n đ nh đ i m trong m t th p k dài sau khi Chi n tranh L n k t thúc (kho ng n m 1989-2003).

Nh ng m t qu c gia “bình th ng” – đ c bi t là m t n n dân ch khó ki m soát – v n là c ng qu c chi m u th trên th gi i, thì có l không ph i đ i u gì đáng n m ng. Trong vòng vài n m t i, vai trò c a M trên th gi i s ít liên quan t i b t k t p h p các giá tr hay ý th c h bao quát nào rõ ràng. Hành vi c a n c này s là s n ph m c a m t n n chính tr trong n c ngày càng dân ch hóa và c nh tranh kh c li t. i u này không ph i đ nói r ng ng i ngoài s không th đ đ oán hành vi c a h. Ng c l i, các “tr ng phái” t duy chính sách đ i ngo i c a Walter Russell Mead – cái g i là các phái Jackson, Jefferson, Wilson và Hamilton – ph n l n v n t n t i và còn giá tr. i u đã thay đ i i bên trong n c M là kh n ng hòa h p m t cách có ý ngh a nh ng t m nhìn này và đ nh hình m t cách ti p c n dài h n h n v i th gi i. Chính sách đ i ngo i đang tr thành m t môn th thao b o l c

giữa các phe phái. Kết quả là thiêu một mức tiêu ch t ch, và nh n th c ngày càng t ng giữa c các đ ng minh l n đ ch th r ng M v n không đáng tin c y.

T t nhiên, đúng là M ch a bao gi c có m t cách ti p c n hoàn toàn n đ nh v i th gi i. Nh n đ nh dài nh m t cu n sách c a Stephen Sestanovich, cho r ng M đ ng dao đ ng giữa “ch ngh a t i đ a” và “chính sách thu mình” ít nh t k t n m 1945, là m t trong nh ng cách ch t l c tinh t m t hi n t ng mà nhi u nhà s h c v Chi n tranh L n h đã t n gi y m c trong nhi u n m. Tuy nhiên các m c tiêu cu i cùng c a M trong Chi n tranh L n h có th d ùng nh n ra và th u hi u, ngay c n u gi i chính sách đ i ngo i c a M tranh cãi m t cách cay đ ng v cách t t nh t đ theo đ u i chúng. Các c p cao trong gi i h c thu t và chính ph, nh ng ng i nh George Kennan hi u r ng Chi n tranh L n h là m t s ti p n i và phóng tác c a đ i chi n l c bi n mang tính b c ngo t th k c a Alfred Thayer Mahan v bá quy n và s ãn áp.

H c có th lúng túng và lo ng cho ng trên con đ ng đi đ n chi n th ng, nh ng trong su t Chi n tranh L n h, M nhìn chung đã đi theo m t h ng. Các l a ch n chi n l c c a h đ c xây d ng d a trên m t s đ ng thu n v vi c truy n bá r ng rãi các giá tr c a M và đ i đ u v i Liên Xô. S bi n m t sau m t đêm c a Liên Xô vào n m 1991 đ c coi là m t chi n th ng, nh ng nó c ng kh i đ ng m t quá trình đ c mô t đúng đ n nh t là m t đ ng “m ng du” trong chính sách đ i ngo i. Các nhà v ch k h ch và các chi n l c gia đã g ng s c áp đ ng nh ng quy t c đã đ n đ t M trong g n m t th k đ b c vào m t th gi i đã m t đ i câu chuy n t ch c then ch t.

N m 1992 đã ch ng ki n n l c đ u tiên theo h ng này: Paul Wolfowitz, làm vi c cho B tr ng Qu c phòng Dick Cheney, đã giám sát vi c so n th o m t v n ki n chi n l c đ c nh m đ v ch ra m t ti n trình cho đ t n c trong th p k ti p theo. Nó đã nhanh chóng b r r cho t New York Times và gây ra m t s n ào quá m c trong gi i truy n thông. c nhìn nh n trong b i c nh l ch s r ng l n h c a đ i chi n l c M, v n ki n này ch là l i tuyên b l i các nguyên t c c b n c a Mahan v i ngôn t s c bén: Không m t c ng qu c bá quy n c nh tranh nào đ c phép xu t hi n b t c đ u trên th gi i. Nh ng k t khi b r r sau Chi n tranh vùng V n h l n th nh t, mà vào lúc đó đ c coi là hình m u đ gi i quy t các v n đ nh Saddam Hussein, v n ki n c a Wolfowitz đ c cho là đã th hi n đ y ngo n m c s ki u ng o c a M - m t n l c thô l nh m phá v m t s trình di n sôi n i c a bài hát “Kumbaya” ngay khi nó đang vào ã.

Giữa những tiếng la ó của công chúng, bên d th đã nhanh chóng đ các nhân viên của Cheney m đi và vi t l i thành th gì đó có tính xoa d h n. Những ngày c t i th i đi m sôi s c nh t, v n ki n của Wolfowitz c ng không gi i quy t đ c cu c kh ng ho ng t trung tâm chính sách đ i ngo i của M đ i cái bóng của Chi n tranh L nh. N m 1992, d lu n chính th ng b choáng váng b i ý t ng r ng ai đó trong gi i tinh hoa chính sách đ i ngo i M đã che gi u đ i u có v nh là nh ng tham v ng đ qu c th m kín. Ng m l i, v n đ th c s là ngay c khi tham v ng nh t, M v n c m nh n đ c cái bóng của Liên Xô ngay c khi nó đã bi n m t.

Theo l i k của Sestanovich, c George H.W.Bush và Bill Clinton đ u là nh ng t ng th ng “pha tr n”: Bush cho th y s ni t tình theo “ch ngh a t i đ a” trong cách ông x lý vi c th ng nh t n c c và theo đ u i cu c can thi p t Panama và Kuwait, nh ng l i yên v v i t t ng “thu mình” vào cu i nhi m k của mình; Clinton b t đ u nh là m t nhà lãnh đ o “n i b ” v i t m nhìn h ng vào trong n c, nh ng vào nhi m k th 2 đã can d g n nh đ iên cu ng ra bên ngo i. Và trong khi đ i u này là s th oát ra kh i t i n l của Chi n tranh L nh (trong đó các đ i t ng th ng th ng có xu h ng g n v i m t h ng gi i quy t), s dao đ ng theo quan sát của Sestanovich không l t t h t đ c s nh t quán sâu s c h n: Ê kíp chính sách đ i ngo i của Bill Clinton đã dành 8 n m tri n khai vi c di n đ t m t cách lý t ng h n, m m m ng h n v vai trò của M trên th gi i mà, n u t c b các chi t i t của nó, s ch th hi n s thay đ i trong gi ng đ i u.

K ho ch c v bá quy n và s đ n áp – l n đ u đ c Mahan đ a ra, sau đó là Kennan và Wolfowitz – hi n đ c h p th c hóa thông qua ch ngh a đa ph ng và toàn c u hóa, sao cho luôn đ m b o s chi ph i và lãnh đ o của M trong các th ch toàn c u. Nhà đ m phán th ng m i của Clinton, Charlene Barshefsky, đã ch m bi m r ng toàn c u hóa kinh t đ ng khi n cho các liên minh quân s tr n l i th i. Tuy v y (ho c k t qu là), NATO đã m r ng v phía ô ng, khéo léo chuy n mình t m t liên minh an ninh t p th thành m t ph ng t i n đ c ng c các giá tr , t m nh h ng và ph ng th c hành đ ng của ph ng Tây. Vi c t i p t c t n công và áp đ t các vùng c m bay t Iraq đ c bi n minh b ng vi c đ a ra các ngh quy t hi n th i của Liên h p qu c. i v i cu c can thi p vào Kosovo, Clinton th m chí không đ tâm đ n nh ng chi t i t tinh t đó. Tr c khi s p m n nhi m, ông đã l p l i c m t đ ng ghi nh của Ngo i tr ng Madeline Albright m i lúc m i n i: M là “qu c gia không th thi u”.

Tuy nhiên, vi c rõ ràng thi u v ng m t nhi m v t ng quát đã bao trùm lên m i th . L p lu n của Albright tr c Colin Powell v cu c can thi p vào Bosnia – “Kh n ng quân s đ nh cao mà ông lúc nào c ng nh c đ n có ngh a lý gì khi chúng ta

không thể dùng đến nó?” – đã nếm biết thực tế này một cách hoàn hảo. Thời gian nếm quyền của Clinton có được trong là cuộc kiếm tìm ý nghĩa và đường hướng. Khi Liên Xô tan rã, Saddam Hussein và Slobodan Milosevic cũng sẽ phải làm như vậy.

Khi những kẻ không tức bu c 2 chiếc máy bay chở khách đâm thẳng vào tòa tháp đôi vào năm 2001, cả Dick Cheney và Paul Wolfowitz đều đang trong chính phủ. Và với Chi n l c an ninh quốc gia nhanh chóng được đưa ra vào năm 2002, “cuộc chiến chống khủng bố toàn cầu” đã ra đời. Vấn đề này là một n l c khác nhằm thiết lập một tiến trình vòng cho một chính sách đối ngoại thi u đường lối và một tinh thần của M, truy n bá s hân hoan chiến thắng mang tính dân chủ trong những năm của Clinton, và tinh thần kiểu Mahan trong bản đồ thế o năm 1992. Tuy nhiên, vai trò mà trước đây cả Liên Xô cả trong cuộc cùng cũng đã được lập vào – bởi “các mạng lưới ngầm gồm những cá nhân có thể đưa s h n lo n l n và đầu kh đ n đ t n c của chúng ta với phí t n còn ít hơn cả chi phí đ mua một chiếc xe t ng”.

Chưa đầy một năm sau, rất nhiều xe t ng M đã l n bánh tiến vào Iraq để l t đ ch đ c của Saddam Hussein.

Trong khi đó, ở Chicago, một tháng sau khi Chi n l c an ninh quốc gia của Bush được công bố và một ngày sau khi một nghị quyết cho phép s d ng s c m nh quân s ở Iraq được đưa ra trước Quốc hội, một thế ng ngh s tr đã phát biểu tại một cuộc biểu tình chống chiến tranh đã nhận mệnh: “Tôi không phải đi t t c các cuộc chiến tranh. Tôi phải đi những cuộc chiến tranh ngu ng c”.

Và ở thành phố New York, một sinh viên theo học chương trình th c s chuyên ngành nghệ thuật th m chí còn trẻ hơn, người đã chống kiện c nh tòa tháp đôi s p xu ng, đã quyết định rằng anh đã chọn sai con đường nghệ nghiệp. Anh ta đã trở thành cánh tay phải cho cựu Chủ tịch y ban đối ngoại thế ng vi n Lee Hamilton, đầu tiên là tại Trung tâm Wilson ở Washington, DC, sau đó phục vụ với tư cách nhân viên của Hamilton trong y ban 11/9. Cùng, trong nhóm nghiên cứu về Iraq, người đó đã nghiên cứu tìm cách giải thoát n c M khi cuộc chiến tranh x u xí và không cần thiết của mình “với lòng t tr ng”.

T ng thế ng Barack Obama và Phó C v n an ninh quốc gia về thông tin chiến l c Ben Rhodes đi di n cho một thế h đang n i lên được định hình bởi chiến thế ng

do Iraq gây ra. Chúng ta s không có m t b c tranh đ y đ h n v c các đ ng l c bên trong nhi m k t ng th ng c a Obama cho đ n khi có nhi u h i ký h n xu t hi n, nh ng nh ng gì chúng ta đã có t c các báo cáo và ph ng v n báo chí cho th y m t b c đ t phá quan tr ng thoát kh i quá kh . Obama đã dành 3 tháng trong n m 2009 đ ch ng l i toàn b đ i ng c v n an ninh qu c gia k c u c a ông, nh ng ng i ng h m r ng cam k t c a M trong cu c chi n t i Afghanistan. Cu i cùng ông c ng đ ng ý g i thêm quân, nh ng đ t ra m t khung th i gian ch t ch cho vi c rút quân cu i cùng: Toàn b s binh lính b sung s v n c tr c n m 2012. M t c nh t ng t c ng di n ra đ i v i nh ng l i kêu g i can thi p vào Libya, v i vi c Obama cu i cùng – và b t đ c d – ph i đ ng ý “lãnh đ o t phía sau” v i t cách m t liên minh ph ng Tây l t đ Muammar Qaddafi. Cu i cùng, t i Syria, Obama đã chi n th ng đ i ng c v n và ý ki n c a gi i tinh hoa chính sách đ i ngo i c a ông nói chung – “nh ng k khoác lác”, nh Rhodes th ng g i h m t cách khinh th ng – và c g ng gi can đ c a M trong xung đ t này m c t i thi u.

Vi c bác b các cu c chi n tranh “ngu ng c” không ph i là toàn b câu chuy n trong nhi m k t ng th ng c a Obama. Ông đã kiên trì theo đ u i th a thu n Iran nh là m t chi n l c đ c che đ y s sài nh m gi m s can đ c a M nhi u h n v vùng i Trung ô ng trong trung h n. Ông đã tìm cách chuy n trách nhi m v Nga (m t “c ng qu c khu v c” đang b c l s y u đ u i) cho các n c châu Âu và nói đ i b i v chính sách “xoay tr c sang châu Á” mà cu i cùng ông c ng không tài tr đ ng m c. Sestanovich không sai khi xác đ nh Obama là m t v t ng th ng theo h ng “thu h p” kinh đ i n theo hình m u c a Eisenhower và Nixon. Nh ng n u ch ngh v Obama theo nh ng thu t ng này thì chúng ta đã b l m t thay đ i l n lao quan tr ng đã di n ra trong nhi m k c a ông.

Trong su t Chi n tranh L nh, t t c các chính quy n đ u mi n c ng v vi c làm th n ào đ thoái thác nh ng di s n c a chính quy n ti n nhi m. Y u t gây c n tr là s t n t i c a Liên Xô. Trong giai đ o n gi a s bi n m t b t ng c a Liên Xô và s ki n 11/9, không c n b t k s thoái thác nào; các cu c can thi p n c ngoài c a George H.W. Bush và Bill Clinton nhìn chung đ u thành công, không t n kém và k t qu là đ c ng i dân ng h . Các c tri đ u hài lòng, và h chúc phúc cho b t c đ i u gì gi i tinh hoa nói h đ nh làm. George W. Bush h n đã b c vào nhi m k c a mình v i l i phàn nàn v s tích c c thái quá c a Clinton trên sân kh u th gi i, nh ng ông g n nh ch p nh n nh ng ti n đ khái quát v tính không th thi u c a M và tính ph quát c a các giá tr M mà 10 n m “m ng du” đã c ý đ l ra. Th c t r ng s ki n 11/9 đã mang l i m t s chuy n h ng rõ ràng i phía Bush, t m t “ng i b o th đ y lòng tr c n” ch t p trung vào các v n đ trong n c thành m t ng i vô cùng h ng hái v i tinh th n truy n giáo c a M, cho th y ông g n nh không khác gì nh ng ng i ti n nhi m c a mình.

Iraq là th m h a l n đ u tiên sau Chi n tranh L n h, và nó đã đ n đ n chính sách “thu h p” – nh H n Qu c và Vi t Nam tr c đ y. Nh ng n u không có nh ng ch trich v Chi n tranh L n h, nó c ng có ngh a là không có tính h p pháp v n có trong các chính sách thay th đ c v t ng th ng “thu h p” này đ xu t. Ng i ta có th đ ng tình ho c không đ ng tình v i nh ng l a ch n mà Obama đ a ra, nh ng không còn có th nói ch c t ng t v nguyên nhân c n b n đ ng sau s p h n xét c a ai đó. V n không có khuôn kh nào l n h n đ đ a vào đó chúng ta có th đánh giá thành tích c a chính sách này hay chính sách kia, vì M v n không có m c tiêu chính sách đ i ngo i c th trong m t th gi i đ c ng i dân c a h coi là hoàn toàn h p pháp.

Nh ng l i kêu g i nhân đ o, uy tín, t m n h h ng khu v c và s t n nhi m l n h n đ u đang đ i m t v i Obama v Syria. Nh ng l i bu c t i r ng ông đang bán đ ng các đ ng minh giá tr Trung ô ng và vi c khi n nh ng h n lo n hi n nay tr n sâu s c h n đã thúc gi c ông đ n sâu vào th a thu n Iran. Nh ng Obama đã nhún vai, không h n ao nung và đáng chú ý là không l i đ ng hay tr giá cho các chính sách c a ông. V i m t chân đã b c ra kh i c a, s ng h trong n c c a ông đ i v i chính sách đ i ngo i g n nh ngang b ng, chia tách rõ ràng theo phe phái. Xét cho cùng, chính tr là t t c nh ng gì có ý ngh a t i n c M ngày nay.

Khi tác gi l ng nghe Donald Trump phát bi u tranh c vào tháng 10/2016, tác gi nh r ng mình đã l u ý đ n gi ng đ i u chua cay Trump dùng đ t n công s ngu ng c c a gi i tinh hoa M khi x lý v n đ chính sách đ i ngo i. T t nhiên ông đã tr c ti p t n công Hillary Clinton và các đ xu t c a bà, nh ng ông đã liên h h s thành tích c a bà v i l ch s lâu dài h n và đáng bu n v s can đ c a M Trung ô ng. Và ngoài b n thân s t n công này, tác gi b n t ng b i cách bài phát bi u đã thu hút đ m đ ng nh th nào, nhi u ng i trong s đó là c u chi n binh ho c gia đ nh c a các c u chi n binh trong nh ng cu c chi n th t b i mà ông đang lên án. Ng đ i u gay g t h n, gi ng đ i u k ch li t h n. Nh ng th c ch t l i khi n tác gi ngh đ n Obama. K t lúc đó, càng có nhi u đ i m t ng đ ng h n. Cu i cùng Trump c ng b các c v n c a ông ép bu c ph i mi n c ng t ng quân Afghanistan. Và gi ng nh Obama, ông đã ti p t c nh n m nh r ng s tham gia c a M Syria t i đ a ch đ ng m c bên l.

Nh ng nh ng khác bi t đ c th hi n rõ ràng h n, v i th a thu n Iran là m t ví d c th. Nh ng ng i ng h cho m i v t ng th ng bu c t i cho ng i kia là đã b r i các đ ng minh. Nh ng đ ng minh nào: châu Âu hay Trung ô ng? C 2 v t ng th ng đ u cam k t “không làm nh ng đ i u ngu ng c”. Nh ng đ i u gì ngu ng c h n:

mởo hi m ti n hành chi n tranh phòng ng a v i Iran hi n nay mà có th d d dàng b c u n vào m t xung đ t l n trong khu v c, hay đánh c c vào vi c thúc đ y m t s s p x p l i trong khu v c, mà cu i cùng có th bao g m c m t Iran v trng h t nhân, v i hi v ng giúp M thoát kh i Trung ōng?

Ph i th a nh n nh ng đ i u này đã đ c đ n gi n hóa quá m c, nh ng chúng nh m mình h a cho m t lu n đ i m: N u không có câu chuy n l n h n ràng bu c M trong m t s m nh duy nh t, nh ng b t đ ng chính sách đ i ngo i đã bi n thành cu c tranh cãi phe phái m không tài nào phân x . Xét cho cùng, các chuyên gia có th tranh lu n ng h c 2 bên trong b t c v n đ n nào trong s này. Và dù sao đi n a, các chuyên gia không có kh n ng giúp ích gì, vì chính xác là h b bu c t i lên k ho ch và ti p tay cho hi n tr ng, mà c Obama l n Trump đ u đ c c b ng cách công khai ch trích ng i kia theo cách c a h .

Ph n l n trong đ ng c r ng l n h n c a Obama/Trump đã đ c Adam Garfinkle trình bày m t cách hùng h n vài tu n tr c. Ông vi t: “Th c t r ng 2 v t ng th ng này đ n t 2 đ i m khác nhau trên quang ph chính tr M cho th y h có th đ i di n cho m t ‘m c đ b ình th ng’ m i.” Tác gi cho r ng đ i u này r t có th là đ ng. Nh ng đ ng th i, “m c đ b ình th ng” m i đó không nh t thi t ph i báo tr c m t s đ ng thu n m i xu t hi n v ch ngh a bi t l p. Thay vào đó, chúng ta có th h ng đ n m t giai đ o n dân ch và b t hòa m t cách khác th ng, trong đó các v n đ an ninh qu c gia đ c th o lu n theo nh ng thu t ng ngày càng mang tính phe phái.

Và nh c đ n vi c theo phe phái, ý c a tác gi là s tùy ti n. Hãy xem xét s t ng đ ng trong n c: Ngay dù m c thâm h t ngân sách ngày càng t ng không th tránh đ c cho th y m t m i đe d a đ i v i t ng lai c a đ t n c v lâu dài, th c t r ng m t cu c b u c có th đ c hoãn l i quá gi i h n th i gian c ng đ ng ngh a v i vi c c 2 bên đ u l ch thi p s đ ng nó nh m t chi c dui cui ch ng l i đ i th c a mình nh ng sau đó l i theo đ u i các u tiên c a h trong khi n m quy n. Các chuyên gia đ c t p h p đ h tr trong t ng tình hu ng, nh ng đ i u đó không th c s quan tr ng. Nhìn chung, các l i ích chính tr th p đ n m c không th duy trì, và cái giá ph i tr cho vi c thi u nghiêm túc, n u có, s b các l i ích chính tr ng n h n l n át.

kh ng đ nh đ i u đã rõ ràng, t t c đ i u này có th ch m đ t n u và khi m t thách th c phù h p bên ngoài n y sinh, v a t o ra m t câu chuy n th ng nh t đ t p h p c tri, v a ch n ch nh các chính tr gia và các nhà ho ch đ nh chính sách

đi vào một phân tích th t th c h n v nh ng gì c u thành nên l i ích qu c gia. Nhi u ng i ngày nay nhìn vào Trung Qu c và t ng t ng và hi v ng, đ iu gì nh v y s x y ra, có l s m h n thay vì mu n h n.

ng th i, có l t t nh t là không nên quá l c quan v các cu c đ u tranh “mang tính đ nh ngh a” s gi i quy t h chúng ta các v n đ c a chúng ta. L ch s th ng không đi n bi n m t cách trìn t nh v y – nó t ng đ ng ch không l p l i. Và đ ng quên r ng chính s nhi t tình đ i v i cu c đ u tranh “mang tính đ nh ngh a” đã mang l i cho chúng ta cu c chi n tranh Iraq, mà đã góp ph n không nh gi i thích lý do t i sao cu c tranh cãi v chính sách đ i ngo i c a chúng ta l i đi n ra theo cách này. Có l chúng ta nên c g ng h n n a, dù v i hi v ng mong manh, đ c ng c s đ ng thu n đ i v i các đ iu ki n riêng c a chúng ta.

Damir Marusic là t ng biên t p trang The American Interest. Bài vi t đ c đ ng trên [The American Interest](#).

V n C ng (gt)